

visszaültetem a páfrányt, de a letört hajtások kókadtan, élettelenül lógtak. Már nem élt. Eltemettem, és a sírjára két karóból eszkábált fehér keresztet állítottam. Nagymama szótlánul figyelt, vékony, ősz kontya kibomlott, mint mindig, ha felizgatta magát.

Tudtam, hogy ég a vágtyól, hogy kiokítson, de mivel látta, hogy szenvedek, egy darabig türtőztette magát. – A barátod meg sem köszönte az uzsonnát – mondta végül este kimérten, amikor lefeküdtünk. – Lelketlen egy kisleány ez a Catriona. De legalább most megtanultad, hogy ne bízz meg mindenkiben.

Hát azt meg. Most is kijárok vasárnap délutánonként a temetőbe Nagymamával. Szótlánul, durcásan álldogálok mellette. A minap véletlenül hallottam, amint Annie néninek azt mondta, hogy az ő korában más se hiányzik, mint hogy egy ilyen mufurc kis kölkre kelljen gondot viselnie. Nem érdekel. Sokért nem adnám, ha az Anyukámmal élhetnék!

Fischer Mária

KACATRAKAT BARÁTNŐVEL

Látod, ez itt a világhírű, nagy lerakat!
Csarnok, ahol szabad ordítani, köpni – ahol
megfeketednek a tárgyak. Fakorongon a gyöngy,
tálban a lencse, a bab; hatyú ibrik alatt
ponyvaregény, napilap; földön a régi tükör –
– Csak mosolyogj, mosolyogj! – mondja a vén kacatőr.
Vállán vattakabát. Összekuszálja a kor
szálait, álmodik, eldobja a jegyünket, odébb-
áll. Pedig én – nézd! – már nem nevetek, de nem ám –
jól nevelem magamat síromig. – Egy paraván
megbabonáz. Ne vihogj! Nem kapsz szép szuvenirt.
Érzed? A sárga fotóknak szaga van. Csupa doh,
szürke penész keretez minden ládafiát.
Elkeveredtek a dolgok. Még senki se lop?

KONGÓ VÁROS BABARÉMMEL

Éjszaka kong a Király utca. Az óra megáll.
Májusi zápor után fény csúszkál a kövön.
Míntha szuszogna a város. Lélegzete hűs,
léha szelet kavár. Nappali embereket
faggat az álom, fészket rak bennük a hold.
Árnyékom nyúlik, szára a házakig ér.
Lépni szeretnék, csak menni tovább. Legalább
reggelig érjek a térhez. Helyhez tapadok,
megfog az út, nem mozdulhatok. Állapot ez,
gondolom, egyszeri gond, béna idő. A beton
foglya vagyok. Közelít hozzám Buburác –
otthoni, ronda manó, sváb babarém. Vigyorog,
hosszan a szélbe pisál. Nála ma nincs akadály.
Orrom előtt leül. Ásít, hunyorog, kiabál.

Albert Gábor

VITATKOZÓ LEVELEK (I)

Szemere Bertalan leveleskönyvét olvasom (1851–1853)

Az emigrációban keletkezett leveleknek ha nem is egyetlen, de főtémája maga a politika. Ez mindenbe beleszól, mindent átsző, barátságokat fűz szorosabbra, bont fel, és vonzóköréből csak nagyon kevesen képesek szabadulni.

Szemere Bertalan leveleskönyvének olvasása ebben csak megerősít, bár két nevet, két kivételt mindenképpen meg kell említenünk: Teleki László és Vukovics Sebő nevét. Az 1848–49-es emigráció kulcskérdésében – Kossuth Lajos magatartásának és politikájának megítélésében – a lényegyet tekintve mindhárman egyetértettek. Kossuth „magatartása” elsősorban természetesen nem magánjellegű, közvetlen megnyilatkozásait, emberi kapcsolatait jelenti. Azok számára, akik kiutahiabeli internáltságában együtt voltak vele, mint például a két egykori miniszter, Batthyány Kázmér és Mészáros Lázár, a „kormányzó” magánemberi gesztusai is nehezen voltak elviselhetők és elfogadhatók. Teleki László – és részben Vukovics Sebő – számára azonban Kossuth politikai magatartása, a kormányzói cím visszavétele és ebből fakadó diktátori igényei, a jövőre vonatkozó politikai elvei (pl. a kisebbségi kérdés megoldására tett javaslatai a kiutahiai alkotmánytervezetben) voltak azok, amelyek lehetetlenné tették – legalábbis ideiglenesen – aktív és fenntartások nélküli együttműködésüket. Hiába volt